

Posterholt Historisch

De bezoeker die op dit rondlopend wandelpad rondom het plaatsje Posterholt wandelt, kan hier de geschiedenis van de Middeleeuwen tot en met de koude oorlog beleven en daarbij ook nog genieten van het schitterende landschap. Het startpunt van deze wandeling is op het Vurenhof.

Lengte: ca. 12,4 km

- U loopt richting de kerk.

Matthiaskerk

De Matthiaskerk is een niet-georiënteerde mergelstenen pseudo-basiliek met transept en fronttoren en centraal bankenplan. De kerk leunt qua vormtaal op het romaans en de gotiek.

De eerste vermelding van een kerk in Posterholt dateert van 1349. In 1772 werd een nieuw kerkjegebouwd, dat in 1877 moest wijken voor een door architect Johannes Kayser ontworpen neogotische kerk. Zijn zoon Jules breidde in 1926 de koorpartij van deze kerk uit. Op 24 januari 1945 bliezen de Duitsers de kerk op. De gewelven stortten in en de toren, middenschip en zijbeuken raakten zwaar beschadigd. De Matthiaskerk was zo zwaar beschadigd dat op 1 mei 1945 vastgesteld werd dat zij niet meer gerestaureerd kon worden en evenmin als noodkerk kon fungeren. Pastoor Lucassen vestigde voorlopig de noodkerk in het KA-huis. Dit gebouw was veel te klein en werd derhalve uitgebreid, waarbij gebruik gemaakt werd van materiaal uit de verwoeste kerk. Het KA-huis fungeerde zeven jaar als noodkerk. Op 1 juni 1947 kreeg het kerkbestuur toestemming van het bisdom om architect Frits Peutz te benaderen. Op 15 december 1948 kocht het kerkbestuur een stuk grond aan de toenmalige provinciale weg (thans: Hoofdstraat). De kerk, waarvan de twee westelijke traveeën en de toren voorlopig niet werden uitgevoerd, zag men het liefst in mergel uitgevoerd, tenzij dit beduidend meer zou kosten. Peutz' ontwerp ging uit van een klassiek kerkmodel: een pseudo-basiliek met fronttoren. Voor de kerk staande, wordt de indruk gewekt met een eeuwenoud gebouw van doen te hebben, hetgeen versterkt wordt door de toepassing van mergel. De omvang en hoogte van de kerk doen die indruk echter teniet. Archaïserend zijn ook de rondbogen en absiden. De hoofd- en zijabsidiolen staan zonder overgang tegen het transept.. Men zou de kerk kunnen typeren als moderne romanogotiek. Deken Rhoen zegende de kerk op 16 december 1951 in. De consecratie vond plaats in 1954. De kerk was weliswaar gereed, maar er stond nog geen toren. Tegen de voorgevel stond enkel een portaal. Posterholt en omgeving wachtten met spanning op de aanleg en opening van de Staatsmijn Beatrix. Naar verwachting zou de bevolking daardoor snel groeien. Peutz kreeg opdracht om zijn plannen, die voorzagen in twee extra traveeën en een toren, te voltooien. Het aantal zitplaatsen zou van 700 stijgen tot 900. Op 6 december 1960 werd de uitbreiding aanbesteed en in 1962 werd de kerktoren ingewijd.

- U slaat bij de kerk rechtsaf en koopt in oostelijke richting over de hoofdstraat.
- Bij de rotonde aangekomen slaat u de Boomstraat in.
- Vervolgens slaat u linksaf de winkelstraat in.
- Voorbij Pension de Winckel slaat u rechtsaf. Aan het einde van deze weg die overgaat in een onverharde weg slaat u rechts af. Meteen na het viaduct slaat u rechts af, de Bolbergweg in.
- Na ongeveer 100 m slaat u links af. Deze verharde weg gaat over in een onverharde weg.
-

Motte Bolberg

Aan uw rechterzijde ligt de motte de Bolberg. Een mottekasteel is een vroegmiddeleeuws burchtype dat meestal in hout werd opgetrokken. Het hoofdkenmerk was dat het stond op een motte, een kunstmatig aangelegde aarden heuvel. Het mottekasteel zelf bestond veelal uit een torenvormig gebouw. Heden ten dage resteert vaak slechts de heuvel.

- Na ongeveer 200 m slaat u rechtsaf de onverharde weg op. U steekt hier de Vlootbeek over.
- Als u aan het huidige gekanaliseerde Vloot bent aangekomen bevindt u zich op het laagste deel van het oude Vlootbeekdal. Dit dal is ontstaan door de Roer die hier oorspronkelijk heeft gestroomd. De bedding van de Roer heeft zich lang geleden waarschijnlijk vrij abrupt verplaatst ten gevolge van bewegingen in aardschollen tussen de zogenaamde Peelrandbreuk en de Feldbiss(breuk). Diep in de ondergrond bewegen aardschollen (ook nu nog, denk maar aan de recente aardbevingen). Hierdoor en door grote zandverstuivingen na de laatste ijstijden ontstond hier een waterrijk gebied met oude vis- en wildrijke Roermeanders. Als u goed kijkt kunt u de beddingen van die oude rivier nog in het landschap zien. Dit was een uitstekend leefgebied voor oude prehistorische jagers/verzamelaars in de zogenaamde steentijd. Dat die hier daadwerkelijk hebben geleefd blijkt uit de vele plekken die hier rondom u zijn gevonden waar deze mensen hun stenen gereedschappen hebben vervaardigd. Hun stenen werktuigen en afval van die vuursteenproductie zijn hier achtergebleven.
- Bij de T splitsing slaat u rechtsaf. Bij de volgende T splitsing slaat u linksaf de Voorsterstraatweg op.
- Deze weg vervolg u helemaal tot het einde waar deze overgaat in de Kluserweg. Na enkele honderden meters ligt aan u rechterzijde Kluserhof.

Kluserhof

Waar nu Cafe zur Klus ligt werd in de 8e of 9e eeuw door Iers Schotse monniken de "Taufkirche St. Jans-Klus" gebouwd die tot een bedevaartsoord uitgroeide. Het huidige gebouw werd in de 17e of 18e eeuw gebouwd en werd van 1804 tot 1824 gebruikt als "Haarener Pfarrkirche" . In de voormalige Pfarrkirche is het Cafe gevestigd.

- U vervolgd de Kluserweg tot de Bergstrasse. U slaat echter niet de Bergstrasse in maar de volgende onverharde weg. U loopt iets bergop waar u uitkomt bij Het Berghoes.
- U loopt de Haarendeweg op . Bij de T splising slaat u rechtsaf om vervolgens weer meteen linksaf te slaan. U bevindt zich nog steeds op de Haarendeweg zijnde onverhard. Na ongeveer 100 m ziet u aan de linkerkant een zogenaamde luchtwachtoren staan.

Luchwachtoren

Tussen 1951 en 1955 werden in geheel Nederland luchtwachtposten ingericht. Als onderdeel van het Commando Luchtverdediging moesten hiermee vliegtuigbewegingen gevolgd worden. Hoewel de waarnemingstechnieken en vliegtuigen tijdens de tweede wereld oorlog sterk verbeterd waren meende men de voor-oorlogse vliegtuigwaarneming ook in de Koude Oorlog te kunnen gebruiken. Mede omdat de radartechniek destijds nog onvoldoende geschikt was tegen laagoverkomende vliegtuigen. Op 1 mei 1950 werd daartoe het Korps Luchtvaart Dienst (K.L.D.) als onderdeel van het Commando Luchtverdediging van de Koninklijke Luchtmacht opgericht met als taak het signaleren, melden en blijven volgen van vijandelijke vliegtuigen die het Nederlandse luchtruim tot op een hoogte van 5.000 voet (1.500 meter) binnenvlogen. Tevens moesten vijandelijke parachutistenacties en ABC (atoom, biologische en chemische) aanvallen gemeld worden. Er werden acht luchtwachtgroepen met één luchtwachtcentrum opgericht met acht tot twaalf kringen met elk meestal drie en soms vier posten per kring. Op gehoor konden vliegtuigen op een afstand van acht kilometer worden waargenomen en daarom konden de posten op een onderlinge afstand van zestien kilometer geplaatst worden. Er werden tussen met name 1951 en 1955 in totaal 275 posten ingericht waarvan 137 op bestaande gebouwen en 138 op speciaal ontworpen raatbouwtorens. De raatbouwtorens bestonden uit pre-fab betonnen elementen en konden tot verschillende hoogtes samengesteld worden. Onderaan de toren waren de raatelementen met tegels bedekt om inklimmen te voorkomen. Het middendeel van de toren was een open trappenhuis. De open observatiecabine en een overdekte schuilnis bovenin de toren waren ook met tegels bedekt tegen scherfwerking. De observatiecabine was 3 bij 3 meter en de schuilnis was 2 m. hoog, 3 m. lang en 1 m. diep. In vreedetijd werden de torens alleen bemand tijdens oefeningen maar in oorlog en bij oorlogsdreiging waren er permanent twee luchtwachters aanwezig met een dienst van drie uur. In totaal waren er 5.200 personen bij de K.L.D. betrokken, merendeels vrijwilligers, waarbij de mannen de posten bezetten en vrouwen in de

luchtwachtcentra werkten. In 1955 was nog maar 80% van de vrijwilligers gerekruteerd en tussen de 60-70% van de luchtwachters verscheen op de cursussen. Elke luchtwachtpost had een luchtwachtinstrument, in de observatiecabine, met daarop een verrekijker waarbij de richting en afstand afgelezen kon worden. Via een telefonische verbinding met de andere posten in de eigen kring en het luchtwachtcentrum werden de waarnemingen doorgegeven. In het luchtwachtcentrum hielden twaalf plotsters de posities binnen de groep op een plottafel bij en zeven plotsters op een 'long-range' bord de waarnemingen buiten de groep. De luchtwachtposten in Nederland rapporteerden via hun luchtwachtcentrum aan het Sector Operations Centre van het Commando Luchtverdediging. Met uitzondering van de de posten in Zuid-Limburg welke aan een luchtwachtcentrum van de Belgische luchtwacht in Hasselt rapporteerden. Aangevuld met radarinformatie werden gevechtsvliegtuigen, luchtdoelartillerie, de Bescherming Bevolking (B.B.) en lokale troepen gealarmeerd. Van 1950 tot 1958 was het centre gevestigd in een van oorsprong Duits bunker (Ceasar) in Zeist. Deze bunker was voor de Stab I. Jagdkorps van de Luftwaffe gebouwd maar niet gebruikt. In 1948/1949 was het verbouwd met een camouflage als kantoorgebouw. Van 1958 tot 1964 was het centre gevestigd in Nieuw-Milligen.

In de periode 1953-1964 nam de snelheid van de vliegtuigen toe tot rond de geluidssnelheid en dat overtrof de verwerkingssnelheid van de K.L.D. met 10 tot 30 seconden. In 1964 werd de K.L.D. dan ook opgeheven. Een tiental raatbouwtorens werden overgenomen door de B.B. welke er apparatuur plaatste voor het lokaliseren van een atoombom-inslag. Naast die torens werd een ondergrondse schuilplaats voor vier personen gebouwd. Deze functie verviel in 1980 of 1989 en ook deze torens werden afgestoten. De meeste posten zijn in de loop der tijd gesloopt en anno 2007 zijn er slechts een klein aantal in Nederland over.

Bij mooi weer heeft u een uitstekend zicht en kunt u de andere over van het Roerdal zien, de Meinweg.

- U vervolgd u route over de Haarendersweg. U steekt de N274 over en slaat meteen rechtsaf. Aan u linkerkant ziet u de resten van Kasteel Annendaal.

Kasteel Annendaal

Dit kasteel werd in de 17e eeuw gebouwd en in de 19e eeuw afgebroken. Het werd gebouwd door graaf Hendrik van den Bergh voor twee van zijn zusters Anna en Charlotte waarmee hij twee buitenechtelijke kinderen Herman Frederik en Anna Maria had. Omdat de enige zoon uit zijn

wettelijke huwelijken (waarin hij nog 7 andere kinderen had) stierf, werd Herman Frederik de volgende machtige graaf Van den Bergh (zie jaarboek nr. 3 bldz 90 van de Heemkundevereniging Roerstreek). De wallen en grachten die rondom het kasteel en de bijbehorende gronden (het Esbroek) hebben gelegen zijn nog duidelijk zichtbaar terwijl van het kasteel zelf nog slechts een klein restant in het weiland voor de vroegere kasteelboerderij staat.

- Meteen na de resten van Kasteel Annendaal slaat u linksaf. U loopt nu langs een waterloop. Deze blijft u volgend tot u op de Akerstraat uitkomt. Deze vervolgt u in noordwestelijke richting tot u bij de Donckerstraat uitkomt. U slaat rechtsaf en meteen na de brug over de Vlootbeek slaat u linksaf het bospad in. Dit bospad vervolgt u tot u bij een brede veldweg aankomt. Hier slaat u rechtsaf. U komt nu uit aan de achterkant van Kasteel Aerwinckel.

Kasteel Aerwinckel

Kasteel Aerwinckel te Posterholt werd in 1854 gebouwd door de bekende Roermondse bouwmeester Dr Pieter Cuypers in opdracht van de familie Geradts.

Het neogotische kasteeltje ligt, omgeven door een prachtig aangelegde Engels landschapstuin, tussen Posterholt en buurtschap 't Reutje. Landgoed Kasteel Aerwinckel is een bijzonder landgoed. Niet alleen het huis is interessant vanuit cultuurhistorisch oogpunt maar het heeft ook een heel bijzonder park.

De verscheidenheid aan bomen en heesters kent zijn weerga in het zuiden van het land niet. Een flink aantal bomen staat op de monumentenlijst. Beeldbepalend voor de door Cuypers zelf ontworpen 7 ha grote Engelse landschapstuin zijn de 100 tot 150 jaar oude beuken, esdoorns, en eiken. Door de huidige eigenaren is er een grote hoeveelheid Rhododendrons, Magnolia's, Hortensia's en andere bijzondere heesters en bomen aan toegevoegd. Het landgoed is niet alleen gerangschikt onder de natuurschoonwet maar ook onder Rijksmonumentenzorg. Vanwege de hoge landschappelijke en cultuur- historische waarde is ook het gehele omringende gebied tot aan de Vlootbeek rijksmonument geworden.

- U slaat linksaf en vervolg het pad. U loopt nu door de tuinen van behorende bij het kasteel. Het pad komt uit op de toegangsweg tot het kasteel. Aangekomen op de verharde weg slaat u rechtsaf de Burgemeester Geradtsstraat op. Deze vervolgt u tot u aan de Donckerstraat komt. Sla hier rechts af. Vervolg deze tot u aan de Leigraaf uitkomt. U ziet hier de resten van de Donkshof liggen.

Donkshof

De restanten van een voormalige carré boerderij daterend uit de Middeleeuwen.

- Vervolg u weg aan de linkeroever van de Leigraaf. Deze kunt u volgen tot u bij Vurenhof uitkomt het einde van de route.